

Gazeta este de două ori, adică: Mercuria și Sâmbata, Fiecare odată pe săptămână, adică: Mercuria. Prețurile sunt pe 1 anu 10 f.; pe diurnitate a. 5 f. m. c. înaintea Monarhiei.

GAZETA

Pentru țări străine 7 f. pe 1 sem., și pe anu întregu 14 f. Se prounera la tote poste c. r., cum și la toti cunoscuti nostri DD. corespondinți. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

TRANSILVANIA.

Partea oficiosa.

D e n u m i r i.

Ministrulu justitiei au datu vacantele posturi de adjuncti directiunii in preturile Brasiovului și Zilanului, celu dintaiu oficialului preturii din Alba-Julia Anton n. de Fillenbaum, și alu doile oficialului preturii din Orestia, Eduardu Tiltcher.

La pretura comitatensă in Giula, locul vacantu de consiliaru preturii comitatense și deodată de procuratoru de statu, s'a datu fostulu secretariu și substitutu la judeciulu de prefectura in M. Osiorheiu, Moritz Lemberger.

Ministrulu de justitia a datu postulu de secretaru consiliului la pretura comitatensă in Aradu adjunctulu de pretura in Orestia Ardealului, Ferdinandu Casziani.

Partea Neoficiosa.

TRANSILVANIA.

Meditatiuni asupra organizării școlilor populare.

Ne vomu aduce aminte din anii trecuti ce proiectu de organizare scolara citiramu in foile noastre. Cu cata patrunsetate și patriotismu strabatú D. V. Constantinu Hurmuzachi in deslegarea acestei probleme, dupa maximele cele mai practice din tota Europa pentru organizarea școlilor moldov., póte judeca vercine. (Vedi Fóia p. munte scl. din an. 1852 dela Nr. 2 incolo). In imperiulu nostru anii trecuti; dela restaurarea ordinei legale se potu numi pena in timpul de facia ani de organizatiuni, cace in adeveru órce ramu vomu lua inainte elu a trebuitu, ca și școlele, se treaca prin reforme imbunatatitóre. —

E sciutu, cumca ingrijirea asupra organizatiunii școlilor mai vertosu comunale și incredintiata la noi respectiveloru ordinariate și credemu, ca va esi pentru totu imperiulu și unu normativu órceare pen. tru acele, déca nu va fi și esitu pena acum.

Intr'acoste inca in Martie an. curgat. primiramu in cunoscintia cumca in tómnă an. 1854 s'a tramisu unu proiectu din partea unei comisiuni scolare la locurile mai nalte, pentru infiintarea unui cursu pedagogicu lunga școlele normale din Blasiu. Ordinariatulu fiindu provocatu de in. ministeriu a pusu la cale, de sau facutu și pentru școlele normale de acolo unu proiectu de organizare intr'o comisiune, de 8 persóne, atatu asupra studiiloru catu și a cartiloru, ca se fia de norma și pentru școlele satene. Proiectulu fu aprobatu de ordinaria. tulu respectivu și credemu, ca pena acum se va fi pusu și in lucrare. Nu scimu inse ce pasi s'au mai facutu inca prin alte locuri in obiectulu organizării școliloru, destulu ca lipsele imbunatatitóri școliloru se simtiscu și s'au simtitu de multu din mai multe parti. Ast. felu veduramu in var'a trecuta, ca se provocara barbati din partea metropolitulu pentru ca sa-si dee opiniunile in punctulu introducerii unei regulari a școliloru comunale.

Intr'aceea unu abonatu alu Gazetei din Banatu inca ne impar. tasi de multu ale sale meditatiuni asupra unei patrunditóre organizari de școle populare. Noi credemu, ca chiaru acum e timpul, ca se publicamu din ele, spre notitia și seriósă cómbinare, cele mai de frunte puncte, și déca near erta strimtórea colóneloru și chiaru in tóta estinderea loru, pentruca a sositu timpul in care trebe se meditam și despre reformarea școliloru redicate pe o base inlesnitóre și regulatóre. Consilia multorum salus comunis.

Meditatiunile atinae se precuventéza in tipulu urmatoriu:

Din Banatu Temesianu.

Domnule Redactoru!

Fiindu ca vedu in calendariulu D. Baritiu pre a. 1855 edatu unu articulu intrebatoriu, ca óre „avemu noi școle“, — voi prin epistola de facia ami desfasura naintea publiculu nesce spresiuni in privintia școlie, care inca in anulu trecut leam fostu asediatu intr'o epistola cuprinditóre despre unele asiedieminte, cerute de timpu.

Dar' fiinduca epistola mea n'amu indresnitú pana in óra de facia a o scóte pre campulu publicitatii, pana nu voi dobandi aprobátorea opinie a vre o doi amici ai mei, carora leamu supuso sub cea mai aspra și mai nepartinitóre censura, in privintia ortografica, gramaticala, și ideala; — și ca cauza școlara vedemu cu ochii, ca din ce in ce mai amana, se face totu mai nesuferitóre, ba vedemu ca mergemu inapoi ca raculu din multe și multe diferite cause, care o parte din ele stau in populu; dar' cea mai mare parte in conductori. — Totusi pentru acea nu voescu se me slobodu la atatea specialitati; ca se potu areta cu degetulu indiferentismulu unora, neplacerea altora, nepasarea unora, și capritiulu altora, nici urgi'a, și discordia mai multora, și mai cu séma neabilitatea mai multoru individe din numarul invetiatoriloru nostri. —

Pentru ca daca ar aduce lipsa cu sine ca spetialminte se damu pre facia unele ca acóste pedice, credeme Domnule! ca aducu greati'a și celui mai rece sentimentu, pentruca avemu inca din anii trecuti mii de stavile in calene puse și maieștrite, ca totu se ne întórcemu și se întórcemu, totu numai cu numele școle, școle și ear' școle, și mai de parte nimicu, dupa cum se esprima D. Baritiu „incolo spoiala, gura multa, fapta nimicu, amagire, nepasare s. a.“

Inse veniti! Se ne scoborimu mai de aprópe in obiectulu școlii, la meditatiile cele de lipsa școlare, și vomu vedé, ca nu populu, nu natiune ci lipsa de barbati energici, lipsa de o controla mai strinsa, lipsa de unu asiedimentu scolariu, de unu plann conductoriu, de o esaptitate mai apriga a barbatiloru, in a carora mana este incredintiata sórtea școliloru noastre au fostu, și este de cautatu principal'a stagnare a școliloru noastre; au dóra gubernulu n'au facutu destulu pentru noi, ca in fiesce care tíera de coróna a asediatu deosebiti inspectori scolari dupa nationalitatile conlocuitóre, cu salariu din cassa statului, fiesce carele cu alu seu separatu consiliu scolariu, sub di-reptiunea chiaru a insusi gubernulu, prin asia numita deputatiune: c. r. gubernica scolara — Ce dara se mai asceptamu dela gubernu? —

Nu dicu — pentru incepatórele numai de curandu scolutie poporane din Transilvania care au a ambla pre unu drumu necalcatu, ci tocma aci vreu a aduce, și vaieru mai cu séma administrati'a scolara din provintiora Banatu. Temesianu, unde administratia scolara era cam intemeiata (pre hartia) cam de multisoru și totu numai lips'a de barbati energici leau facutu tóte nefruptifere, necoresponditóre scopului; asiadara spre meditatiunea unoru medii, și spre gandire de unu regulamentu scolariu, mai corespondietoriu scopului și dorintii noastre, scotindu ca voi puté da unu instinctu, și dóra nu voi pacatui, din epistola mea voi estrage aci despartimentulu alu V., totu deodată rugandute, ca, daca dóra ar' puté trage dupa sine niscari urmari bune de o esaptitate mai buna in administrati'a scolara, se ai bunatate alu publica intre colónele Gazetei de Transilvania, — — pentru ca mie mi se pare, ca asupra acestui obiectu n'ar fi prea multu meditatie și a sute de barbati harnici și demaunstratiunea unui condeiu mai chiaru, mai abile, și mai limpede, asiadara se pasimu mai de parte cu sub-sternerea despartimentulu scolariu. —

(Va urma.)

політикъ, каре ді адъче деръпънаре. „Times“ кз тоте ачесте пз креде дп нічі о паче.

ФРАНЦІА. Парісѣ. Діптре жърналеле парісіене днкъ пз се афлъ зпхлѣ, кърві съ пз і фі плькътѣ спресізіеле Амператъ-лві. „Пей“ кз тоте ачесте скріе, кзткъ граф. Валевскі ар фі претінсѣ дптр'зпѣ черкъларѣ трѣмісѣ къръ соліи Франці дпн Германіа, кз Амператълѣ п'а цінтігѣ ла нічі о аменіцдаре кър-тръ стателе цертане прпн кзвжнтареа лві, чі снгзрѣ пзтаі ла лъціреа опізінеі пзвліче. Дптр'ачеа еші ла лжміпъ ші зпѣ сз-племетѣ ла ачестъ кзвжнтаре.

Амператълѣ Наполеон ре'пторкьндъсе дела дпнърціреа пре-мілорѣ дп Тзілеріі, се адресъ къръ інтімі сзї бърваді де дп-кредере, кам кз ачесте кзвінте: Мъдъмітѣ Домпълѣ! Коншті-інца дпні дз азї тесімоніѣ кз ам тотъ дрептатеа ка сз зрмежѣ тотѣ дпнпте пе діренчънеа політикъ че о анкаіѣ дп казса орі-енталъ. Дпні пзнеамѣ адеце дптребареа пз кзтва стрълъчїреа тропълві ші шоптіріле егоїстмълві м'ар фаче сз зітѣ де міне ші дп моментълѣ отърреї сз пз штіѣ дѣкѣ тѣ афлъ пе дрѣтмълѣ челѣ адевератѣ орї пе челѣ несїгзрѣ? Дпсѣ ръознетълѣ, че а-фларъ кзвінтеле теле пз пзтаі дп пептрїле попорълві меѣ чі ші дп але репресжтанцілорѣ тзтзрорѣ націзілорѣ дпн лъме, кар-ріі се афларъ де фацъ дп палатълѣ де крісталѣ, міаѣ дпозфлатѣ чеа маї інтімі конвіцере, кзткъ казса пѣстръ е о казсѣ сзптъ ші дреаптъ ші еѣ тѣ жърѣ кз воїз сїгзрїнеї трїзм-флѣ еї.“ Ачесте тоте пз пзтъръ ретълѣ фъръ ехо ші дп стателе цертане.

ГЕРМАНИЯ. Жърналеле пръсіене знеле дпкзсѣ алтеле ес-кзсѣ спресізіеле Амператълві Наполеон дп пзміта кзвжнтаре. Аша де е. „N. Pr. Z.“ скріе, кз пз е кз пзтпцѣ, ка Наполеон прпн кзвінтеле сале сз фі фъкътѣ алъсізне ла Пръсіа ші Австріа, пептръкъ дѣрѣ елѣ пз вреа се іпфлзнендъз дп політика шопар-хіелорѣ ші а кабінетелорѣ прпн сзпзшї ші попорѣ, кзчї ла ачѣста с'ар пзтѣ серві пзтаї снгзрѣ кз соліи акредітаці, апої Наполеон таї штіе кз ші попорълѣ пръсіанѣ а дпкзвінцатѣ політика кабї-петълві сзѣ. — „Берл. Z.“ жърналъл міністеріалѣ се арътѣ, кз фѣ таї сзсчептібілѣ. Елѣ се дптреабъ аша: „Езропа се ворбѣскѣ“ ачѣста е ідеа кзвжнтърїі, кз каре дпкеїѣ Наполеон еспзсчънеа. Езропа се ворбѣскѣ, ка дорїта паче сз се факъ кърѣ таї дп грабъ. Амператълѣ Наполеон провѣкъ опізізнеа пзвлікѣ сз се декіаре, елѣ креде, кз деакъ Езропа се ва ресолва а се респїка: чїне аре дрептѣ ші чїне недрептълѣ дп казса ачѣста, кз ачѣста се фаче зпѣ пасѣ таре спре дескзркареа сї. Дар чїне е Езропа? Дп політикъ е зпѣ кончентѣ каре'шї афлъ кончентрареа с'а дп кабїнете. — Къндѣ Напол. провѣкъ пе Езропа ка еа сз вор-бѣскѣ, ачѣста шаніеръ е кз звлъ сеамъ нічі таї мзлѣ нічі таї пзціпѣ декътѣ о провѣкаре ла кабїнете: — апої кабїнетеле сеаѣ арътатѣ де арпндълѣ, кз еле рекзпоскзрѣ дрептъл казсеї Езропене къндѣ аѣ декіаратѣ, кз Ръсіа а фъкътѣ потенцъ кз дптрареа дп Ппате; ва кіарѣ ші Ръсіа, кз ачѣеа к'шї ретрасе оштіріле дпн Ппате прѣсте Прътѣ ші ла негоціацізінеі де паче фъкѣ знеле кончесїзіні, дпсзшї еа дпкъ аѣ рекзпоскзрѣ, кз казса анзсенілорѣ е о казсѣ дрептѣ. Дар ъре че таї вреаѣ дпкъ акзтѣ Франца ші Англіа? А мікшора кз тотълѣ пзтереа Ръсіеї дп сзвѣ шарпнъ ші контінепталъ? Дѣкѣ Франца ші Англіа вреаѣ ачѣста, атълчї кз грѣѣ се ва респїка тотѣ Езропа, кз аре дптересѣ ла ачѣста; апої вівателе репресентацілорѣ дпн Парісѣ дела еспзсчъне пз сз спресізіні де кабїнете нічі де опініе пзвлікѣ а Езропеї шчл. Ші дп Італіа а фъкътѣ дпспресізіне кзвжнтареа номенітѣ, кз каре таї копвіпъ ші ресолвіреа Паней, ка сз факъ пе Лъчіанѣ Бонапарте Кардіналѣ, прпн а кърві дпфлзпцдаре апої се кзштіце попъларїтатеа Франції.

Престе тотѣ.

Дпн кзмпълѣ ресѣѣлві п'авешѣ штірі де евенімінте дпсеп-пзтѣре. „В. Ц.“ дпсѣ аре пеште дпнъртъшїрі дпн Одеса 3/15. Ноетмре, кзткъ аколо сосескѣ фѣрте кз-аневоїе штіріле дпн Крїмѣ, де къндѣ лъѣ цен. Лїздерсѣ сзпракѣманда ла Ніколаевѣ; кзткъ Одеса аре гарнісѣпъ де міліціе редъсѣ пзтаї ла 6000 фечорї; кзткъ дръшїнеде де Москва тотѣ мергѣ къръ Ніколаевѣ; кзткъ ватерїеле де пе малърї се дпгърескѣ кз тзпзрї пѣзе адъсе дела Кїев. Цен. Клемено е командантълѣ артілерїеї ші Тотлебен дпкѣ се афлъ аколо. —

Тотѣ ачелѣ жърналѣ аре штірі дела Марїополѣ дпн 3. Ноетмре к. п. каре сзпзлѣ, кз 9 коръбії де ванорѣ енгле-зешті фъкзрѣ вісігѣ четъції ачештіа дпн Марїа де Азовѣ ші връръ а о бомбарда, дпоз, дзпъ че ацентълѣ консъларѣ австріакѣ тзртзрїсі кз магазїнеде де вкзте пз сзптѣ пропрїетате ръсѣскѣ, аша командантълѣ флотїлеї порпї къръ Таганрокъ.

Дела Константінополе се скріе, кзткъ кз леціонълѣ поло-

незѣ мерце лъкрълѣ серїосѣ. Планъл пептрѣ комплетареа лві с'а шї отържтѣ дп detais. Мехемеї Садїк Паша, шефълѣ, казачїлорѣ а датѣ ordıne, кз реціментълѣ алѣ 2 се ва дптръпа кз кон-тіпентълѣ тзрческѣ, че се афла сзптъ команда Прпнц. Вітолд Царторїскї шї ачѣста прїмеште команда зпшї рецім. де кавале-ріе. — Дп Англіа се фъкѣ дп 18. Нзре дптре міністерїш шї граф. Полонезъ Zamoїскї о дпвоїре пептръка сз се дпфїпдъзе зпѣ леціонѣ полонезъ; пзшїреа дпсѣ де полонезѣ пз се поте містъї де челелалте кабїнете, аша Палмерстонѣ ле dede пзте деокандатѣ де казачї аї сълтанълві, шї акзтѣ кз тръпа ачѣста де кззачї, кредѣ, кз се факѣ пльзвїріле.

Маї мзлѣ се окзпъ пзтерїле дзштане кз планъріле кампа-ніеї пептрѣ прїмъваръ, пе къндѣ се аштѣптъ, ка шї флота ръсѣ-скѣ дпн Балтіка се таї іасе шї еа ла ларгълѣ, еаръ дп Мареа пѣгръ сз дпгріжескѣ анзсенїї де довждїреа Одесеї. Аша се скріе кз зпѣ консълѣ стрїнѣ дп Одеса ар фі прїмітѣ ависаръ, ка сз 'шї казте де сїгзрїсіреа аверїлорѣ сале шї а сздіцілорѣ сзї, кзче е провабілѣ, ка дп прїмъваръ аліації се бомбардезе Одеса. —

Деспре сзкчесълѣ цен. Канроберт кз трацереа Сведїеї дп аліанца анзсѣпъ се крзческѣ штіріле. „Morning Post“ скріе, кз Канроберт с'а дзѣл ла Оекарѣ пзтаї кз зпѣ ordınѣ алѣ лецізнісі де опѣре ка с'лѣ предеа рецелві Оскарѣ, еар' „Times“ о сзпне категорїче, кз місізінеа лві Канроберт а сзкчесѣ прѣсте тотѣ а-штѣптареа; маї мзлѣ, елѣ зїче, кз шї Данїмарка с'а декіаратѣ кз ва дптра дп аліанца анзсѣапъ дзпъ есемплълѣ Сведїеї, каре сз алътъръ, шї кз Пръеїа дптімідатѣ де о терѣре панїкѣ зъмлѣ акзт прпн гр. Мізпстер а дпдъплека пе Амператълѣ Ръсіеї ла пропънерї де паче. Каре ва фі адезърълѣ зрѣта ва адеце.

БЪЛЕТІНЪЛЪ ОФИЦІАЛЪ.

ESCRIEREA DE CONCURSU.

Spre ocuparea postului invetiatorescu din comuna Temeresci se deschide concursu pana la 15. Decembre 1855.

Salarınu e în bani gata 140 f. m. c., 24 met. pos. de grau, 24 metrete posonice de porumbu, 100 puncti de sare, 100 puncti de lardu, 15 puncti de luminari, 10 orgii de lemue, pe lenga unu cortelu naturalu.

Competitorii sunt indatorati a se provede cu atestatele cuvenite despre purtarea morala si politica, despre absolvarea studiilor pre-parandiale, despre aplicarea de pana acum, si despre perfecta sciintia a limbii romane, si au de asi preda recurselo lorı, deadreptulu antıstıloru comunali din Temeresci.

Datu in Fagetu la 13. Noembre 1855.

(2-3)

C. r. oficiolatu alu cercului.

КЪЛІНДАРЪЛЪ

пептрѣ

попорълѣ ротънѣ алѣ лві Г. Барїц

pe ansлѣ vıcentѣ

1856

а ешїтѣ де сзѣ тіпарѣ тотѣ дп форматълѣ дпн апї трекудї шї се пѣте траце deadрептълѣ дела пропрїетарълѣ ачелъїаш кз предълѣ штізтѣ де

20 ст. в мон. сов.

Еаръ ла о сзтѣ таї таре де ексемпларе се дз провїсізіне де 10^{0/10}. Предълѣ се трїміте тотѣ дп прїїміреа сзсѣ пзмітмълѣ сѣѣ deadрептълѣ сѣѣ прпн редакцізінеа Газетей. —

Кзрспріле ла взрз дп 30. Ноетмре к. п. сѣлѣ ашеа:

Аціо ла галвіні дпнперътештї	17 ^{3/8}
„ „ арцінтѣ	12
Дпнпръмътълѣ 1854	—
„ „ челъ націоналѣ дпн ап. 1854	76 ^{11/16}
Овлїаціїле металїче векї де 5 ^{0/10}	73 ^{3/4}
Дпнпръмътълѣ де 4 ^{1/2} ^{0/10} дела 1852	—
„ „ де 4 ^{0/10} detto	—
Сорціїле дела 1839	118
Акціїле банкълві	922